

<https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-8>

УДК 349.6:331.5:351.78

JEL K38, J16, R42

О. В. Дуліна, М. П. Попов, К. І. Ровинська

Нормативно-правове регулювання гендерної політики у сфері забезпечення інфраструктурної безпеки

За результатами аналізу нормативно-правових актів, порівняння національного законодавства з міжнародними стандартами, а також критичного аналізу практики реалізації гендерної політики в Україні визначено сильні та слабкі сторони чинних нормативно-правових актів, які регулюють питання гендерної рівності та інфраструктурної безпеки. Виявлено прогалини у вітчизняному законодавстві, зокрема відсутність чітких механізмів забезпечення рівних можливостей у професійній діяльності та недостатню координацію між центральними та місцевими органами влади. Рекомендації щодо вдосконалення нормативної бази спрямовані на інтеграцію гендерного підходу в забезпечення інфраструктурної безпеки. Результати дослідження підкреслюють необхідність посилення уваги до гендерної рівності у сфері інфраструктурної безпеки через розроблення спеціалізованих положень у законах і впровадження ефективних механізмів реалізації гендерної політики. Це сприятиме не лише соціальній справедливості, а й підвищенню ефективності функціонування критичної інфраструктури. Перспективи подальших досліджень пов'язані з деталізацією практичних механізмів інтеграції гендерного підходу в нормативно-правову базу та аналізом їхнього впливу на функціонування інфраструктурної безпеки.

Ключові слова: гендерна політика, інфраструктурна безпека, гендерні аспекти, правове регулювання.

Формулювання проблеми. Збереження інфраструктурної безпеки є ключовим складником загальної системи національної безпеки, яка покликана гарантувати стабільне функціонування критично важливих об'єктів та захист їх від внутрішніх і зовнішніх загроз. Водночас питання інтеграції гендерної політики в цю сферу набувають дедалі більшого значення, зважаючи на необхідність надання рівних можливостей всім громадянам. Гендерний підхід дає змогу врахувати різноманітні потреби, досвід і погляди, що сприяє підвищенню ефективності процесів планування, реалізації та контролю заходів у сфері інфраструктурної безпеки.

Проте нормативно-правове регулювання в цій сфері залишається недостатньо розробленим. Спостерігається низка проблем, пов'язаних із неповною інтеграцією гендерних аспектів у відповідні законодавчі акти, відсутністю механізмів реалізації цих аспектів і слабким просуванням міжнародних стандартів і зобов'язань. Також слід зазначити про низький рівень інституційної підтримки гендерної рівності в органах, які забезпечують інфраструктурну безпеку, а також недостатню обізнаність суспільства та відповідальних осіб щодо значущості цього підходу.

Відсутність системного підходу до впровадження гендерної політики у сфері інфраструктурної безпеки створює ризики для забезпечення ефективності державних заходів у цій галузі, а також може призводити до дискримінації та ігнорування потреб окремих груп населення. Це потребує детального аналізу чинних нормативно-правових актів, виявлення прогалин в їхньому регулюванні та розроблення рекомендацій для вдосконалення правової бази. Отже, актуальність теми зумовлена необхідністю забезпечення системного й комплексного підходу до інтеграції гендерної політики у сферу інфраструктурної безпеки, ураховуючи сучасні виклики та міжнародний досвід.

© О. В. Дуліна, М. П. Попов, К. І. Ровинська, 2025.

В умовах глобалізації та зростання ризиків для критичної інфраструктури актуалізується необхідність забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків до участі в процесах ухвалення рішень. Відсутність ефективного нормативно-правового регулювання гендерної політики в цій сфері може призвести до дисбалансів у соціальній і безпековій сферах. Основна проблема полягає в адаптації наявних правових механізмів до викликів сучасності.

Аналіз останніх досліджень. Гендерна політика у сфері забезпечення інфраструктурної безпеки є порівняно новим, але важливим напрямом досліджень, який отримує дедалі більшу увагу науковців і практиків. У науковій літературі обговорюється важливість гендерної інтеграції для підвищення ефективності систем національної безпеки, зокрема через залучення різноманітних точок зору, досвіду та підходів до розв'язання проблем.

Міжнародні дослідження акцентують увагу на необхідності врахування гендерних аспектів у плануванні, реалізації та оцінюванні програм інфраструктурної безпеки. Зокрема, у роботі Г. Калабрезе (G. Calabrese), Р. Бьянко (R. Bianco) [1] наголошується, що впровадження гендерного підходу сприяє більш інклюзивній та ефективній реалізації заходів безпеки. Водночас дослідники Б. Шарма (B. Sharma), А. Гурунг (A. Gurung) [2] звертають увагу на те, що більшість держав зіштовхується з проблемами формалізації таких підходів у національних нормативно-правових актах.

В Україні цю тему поки що недостатньо вивчено. Дослідження О. Пархоменко-Куцевіл [3], В. Цицюра [4], С. Козловської [5], які присвячені гендерній політиці, зосереджені на питаннях рівності у сфері зайнятості, політики та освіти. Водночас нормативно-правові аспекти інтеграції гендерної політики у сферу інфраструктурної безпеки залишаються малодослідженими, що створює значну прогалину в знаннях.

Крім того, у роботах часто представлено тільки теоретичний аналіз і не запропоновано практичних рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правової бази. У цьому контексті важливою є потреба у вивченні чинних нормативних актів, узгодженості їх з міжнародними стандартами та визначенні механізмів реалізації гендерної політики в органах, відповідальних за інфраструктурну безпеку.

Отже, актуальність цього дослідження полягає в заповненні зазначених прогалин шляхом детального аналізу нормативно-правового регулювання гендерної політики у сфері інфраструктурної безпеки в Україні. У статті запропоновано системний підхід до вивчення проблеми, який враховує як міжнародний досвід, так і специфічні національні умови, що дасть змогу сформулювати конкретні рекомендації для вдосконалення законодавства в частині інтеграції гендерної політики у сферу інфраструктурної безпеки.

Метою статті є аналіз нормативно-правового регулювання гендерної політики у сфері забезпечення інфраструктурної безпеки, виявлення ключових проблем і прогалин у цій сфері, а також розроблення рекомендацій щодо вдосконалення законодавчої бази та впровадження ефективних механізмів гендерної інтеграції в Україні.

Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

- дослідити чинні нормативно-правові акти України, які регулюють питання гендерної рівності та інфраструктурної безпеки, для виявлення їхніх сильних і слабких сторін;
- визначити основні прогалини в законодавчому регулюванні, які заважають інтеграції гендерної політики в систему забезпечення інфраструктурної безпеки;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правової бази України для інтеграції гендерної політики у сферу інфраструктурної безпеки, ураховуючи міжнародні стандарти та найкращі практики.

Основні результати дослідження. Гендерна політика охоплює комплекс заходів, спрямованих на створення умов для рівності між жінками та чоловіками в усіх аспектах суспільного життя [6, с. 36]. Вона передбачає не лише правове закріплення рівних прав і можливостей, але й активну реалізацію практичних механізмів, які дають змогу забезпечити справедливість у доступі до ресурсів, послуг та участі в прийнятті рішень.

У контексті інфраструктурної безпеки гендерна політика має особливе значення. Вона передбачає рівноправну участь жінок і чоловіків на всіх етапах – від аналізу ризиків і розроблення безпекових стратегій до впровадження їх, моніторингу та оцінювання ефективності. Залучення різноманітних поглядів і досвіду сприяє створенню інклюзивних рішень, які забезпечують потреби всіх соціальних груп. Наприклад, проєктування безпечного міського простору повинно враховувати, що жінки часто зіштовхуються з іншими ризиками, ніж чоловіки, зокрема в питаннях особистої безпеки. Інфраструктура громадського транспорту, системи освітлення, доступність об'єктів і послуг мають відповідати принципам гендерної рівності. Крім того, гендерна політика у сфері інфраструктурної безпеки передбачає боротьбу з дискримінацією та створення умов для рівного доступу до професій у сфері інфраструктурного управління. Це дає змогу не лише забезпечити справедливість, але й підвищити ефективність рішень, які враховують інтереси всіх членів суспільства.

Сьогодні ідея гендерної рівності є невіддільною частиною концепції демократичної правової держави [7, с. 6]. Її закріплення в законодавстві та створення механізмів для реального забезпечення і захисту прав є важливим елементом сучасної правової системи. Гендерна рівність також впливає на соціальну інтеграцію та зниження конфліктів у суспільстві. Наприклад, залучення жінок до роботи у сферах ризик-менеджменту забезпечує більш різноманітний підхід до подолання кризових ситуацій. Урахування гендерних аспектів у плануванні та управлінні дає змогу задовольняти різні потреби населення, що особливо важливо в умовах надзвичайних ситуацій у сфері забезпечення інфраструктурної безпеки.

Теоретичний аналіз доводить, що забезпечення гендерної рівності сприяє покращенню управління та підвищенню стійкості критичної інфраструктури. Л. В. Перевалова стверджує, що механізм реалізації принципу гендерної рівності є частиною загального механізму забезпечення прав і свобод людини [8, с. 137]. Це складна, структурована та динамічна система, яка через нормативно-правові та інституційно-організаційні компоненти спрямовано забезпечує впровадження принципу гендерної рівності у всі сфери суспільного життя. І. П. Андрусак зазначає, що виникнення терміна «гендер» дало змогу чіткіше визначити соціальний вимір розподілу ролей у суспільстві, не акцентуючи увагу на природних відмінностях між людьми різної статі [9].

Щороку Світовий економічний форум (World Economic Forum) публікує дослідження індексу гендерного розриву (The Global Gender Gap Index) [10]. Цей показник демонструє відмінності в можливостях, які мають жінки та чоловіки в ключових сферах життя. Динаміку рейтингу України за індексом глобального гендерного розриву з 2006 по 2022 рік відображено на рис. 1.

Найвищий результат у сфері гендерної рівності Україна показала у 2006 р., посівши 48-ме місце у світовому рейтингу. Особливо успішним був показник «здоров'я і тривалість життя», де країна наблизилася до максимального значення 1,0, що свідчить про повну гендерну рівність у цій сфері. Однак потім позиції України почали погіршуватися. Зокрема, між 2014 р. (56-те місце) та 2015 р. (67-ме місце) відбулося суттєве зниження показників. У 2016 р. Україна опустилася ще далі, зайнявши 69-те місце серед 142 країн, що свідчить про подальше погіршення ситуації порівняно з 2014 р. У 2017 р. Україна змогла дещо покращити свої позиції, піднявшись на 61-ше місце в рейтингу гендерної

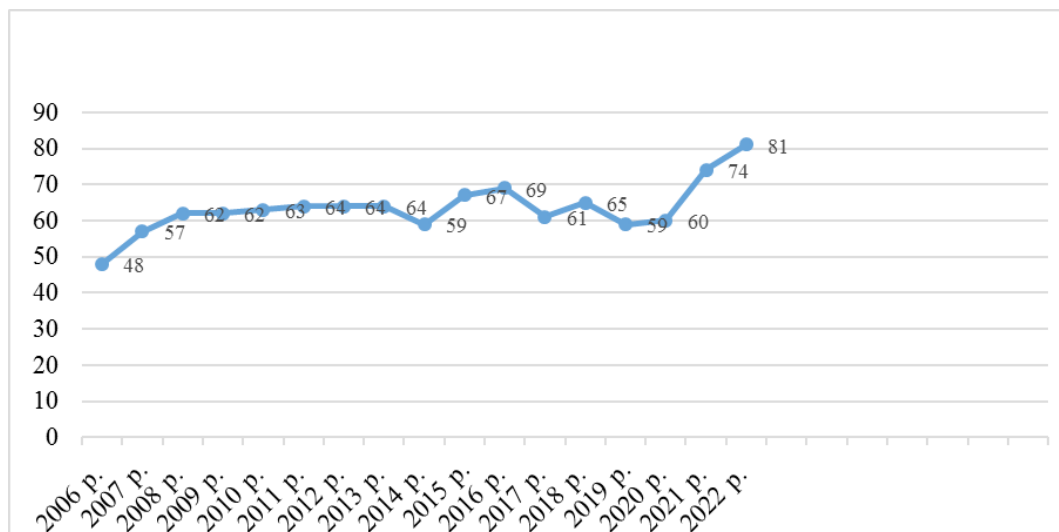

Рис. 1. Динаміка рейтингу України за індексом глобального гендерного розриву, 2006-2022 рр.
Джерело: складено авторами на основі [10].

рівності за версією The Global Gender Gap Report 2017. Але у 2022 р. відбулося падіння до 81-го місця в списку. Ці дані свідчать про значні виклики й завдання для українського суспільства в питанні гендерної рівності. Хоча досягнення стабільного прогресу потребує зусиль, Україна має потенціал для покращення ситуації у сфері гендерної рівності.

Головний висновок звіту за 2022 р. полягає в тому, що для повного подолання глобального гендерного розриву у світі знадобиться ще 132 роки. Хоча жодна країна світу поки що не досягла повного гендерного паритету, 10 провідних економік змогли скоротити гендерний розрив на понад 80%. Лідером за показниками індексу глобального гендерного розриву залишається Ісландія, яка усунула 90,8% гендерного розриву та 13-й рік поспіль очолює світовий рейтинг щодо гендерного паритету. Отже, хоча досягнення повної рівності вимагає тривалих зусиль, поступовий прогрес є можливим. Держави північної Європи, зокрема Ісландія, Норвегія, Фінляндія та Швеція, показують, як можна зменшити нерівності та досягти вищого рівня гендерної справедливості, слугуючи прикладом для інших країн, зокрема й для України.

Україна, обравши курс на розбудову європейських демократичних інститутів, акцентує увагу на закріпленні принципів гендерної рівності. Це вимагає недопущення гендерної дискримінації, забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті важливих суспільних рішень, створення умов для поєднання професійних і сімейних обов'язків, а також запобігання гендерному насильству. Такі зобов'язання інтегруються як у національні, так і в міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані Україною.

Державна гендерна політика в Україні ґрунтується на двох рівнях: міжнародному та національному [6, с. 36]. До нормативно-правових документів міжнародного рівня належать Загальна декларація прав людини, яка закріплює рівність прав чоловіків і жінок, а також Конвенція ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок» (1979 р.), що встановлює заборону будь-яких форм дискримінації за ознакою статі. Цей документ проголошує, що спеціальні заходи, спрямовані на прискорення фактичної рівності, не є дискримінаційними. Особливий акцент зроблено на захисті материнства, що також не вважається дискримінацією.

Важливе місце в міжнародній правовій базі посідає Пекінська декларація та Платформа дій, схвалена Четвертою Всесвітньою конференцією зі становища жінок, яка визначила 12 стратегічних напрямів для досягнення гендерної рівності [6, с. 37]. Ці положення стали основою для розроблення правових норм, що нині визначають гендерну політику в Україні.

На національному рівні правове регулювання гендерної політики спрямоване на виконання міжнародних зобов'язань, узгодження законодавства з європейськими стандартами та забезпечення гендерної рівності в усіх сферах суспільного життя. Головним документом, що визначає основи державної гендерної політики, є Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [11]. Його мета – досягнення рівноправного становища представників обох статей у всіх сферах суспільного життя. Закон передбачає правове забезпечення рівних прав і можливостей, ліквідацію дискримінації за ознакою статі та впровадження спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на подолання дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків у реалізації своїх прав, гарантованих Конституцією та законами України.

Крім зазначеного закону, державна гендерна політика базується також на низці інших законодавчих і нормативно-правових актів, які відображено в табл. 1. Ці документи створюють комплексну правову основу для забезпечення рівності прав і можливостей жінок та чоловіків і регулюють різні аспекти суспільного життя – від трудових відносин і соціального захисту до освіти, охорони здоров'я та політичної участі.

Ці нормативно-правові акти не лише закріплюють принципи гендерної рівності, але й визначають механізми практичної реалізації таких принципів. Завдяки цьому державна політика спрямовується на забезпечення паритету в правах і можливостях, сприяючи подоланню стереотипів, усуненню гендерної дискримінації та формуванню справедливого, інклюзивного суспільства.

Аналіз чинного законодавства України у сфері забезпечення гендерної рівності виявляє суттєві прогалини, зокрема в деталізації механізмів реалізації гендерної політики. Однією з ключових проблем є відсутність конкретних положень, що регламентують забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у професійній діяльності в законах, які стосуються критичної інфраструктури. Хоча національне законодавство проголошує принципи рівності, його імплементація часто залишається декларативною.

Проблема полягає в недостатньому нормативному регулюванні, що дає змогу залишати багато аспектів на розсуд місцевих органів влади або окремих відомств. Це створює нерівномірність у застосуванні гендерного підходу в різних регіонах і галузях, зокрема у сфері інфраструктурної безпеки, важливість якої зростає в умовах підвищених ризиків, пов'язаних із кризовими ситуаціями, де гендерна рівність може сприяти підвищенню ефективності рішень і забезпеченню стійкості систем.

Для подолання цих прогалин необхідно розробити чіткі механізми впровадження гендерного підходу у сферу інфраструктурної безпеки. По-перше, важливо внести зміни до нормативно-правових актів, які регулюють діяльність критичної інфраструктури, доповнивши їх положеннями, що забезпечують рівний доступ жінок і чоловіків до професійних можливостей, керівних посад і участі в ухваленні стратегічних рішень. По-друге, слід розробити національні стандарти гендерної політики для інфраструктурної галузі, які міститимуть чіткі індикатори та критерії оцінювання ефективності її реалізації.

По-третє, необхідно посилити контроль за дотриманням гендерної рівності на місцевому рівні, розробивши механізми моніторингу та звітності. Це можуть бути регулярні гендерні аудити в органах місцевого самоврядування, установах та організаціях, що відповідають за інфраструктуру.

Таблиця 1

Правове регулювання гендерної політики в Україні

Назва документа	Зміст документа
Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 08.09.2005 р. № 2866-IV [11]	Формує правові та організаційні основи для забезпечення рівності прав і можливостей чоловіків та жінок у різних сферах суспільного життя
Закон України «Про протидію торгівлі людьми» від 20.09.2011 р. № 3739-VI [12]	Визначає засади боротьби з торгівлею людьми, включно із захистом прав постраждалих і забезпеченням координації дій органів влади в цій галузі
Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 р. № 5207-VI [13]	Регулює відносини у сфері запобігання та протидії дискримінації, установлює форми, види дискримінації, механізми її запобігання, а також відповідальність за порушення прав на рівність
Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2021 р. № 2229-VIII [14]	Визначає правові та організаційні основи попередження домашнього насильства, захисту постраждалих осіб, а також заходи щодо реабілітації та соціальної адаптації осіб, які зазнали насильства
Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019 р. № 722/2019 [15]	Затверджує національні цілі сталого розвитку, що передбачають гендерну рівність, покращення доступу до освіти, охорони здоров'я, зниження нерівності в суспільстві, забезпечення економічного зростання та інші стратегічні напрями досягнення сталого розвитку України
Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року» від 28.10.2020 р. № 1544-р. [16]	Визначає стратегічні заходи для забезпечення участі жінок у прийнятті рішень у сфері миру та безпеки, захисту постраждалих від конфліктів і забезпечення гендерної рівності у відповідних секторах
Постанова Кабінету Міністрів України «Питання проведення гендерно-правової експертизи» від 28.11.2018 р. № 997 [17]	Визначає процедуру проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів для виявлення положень, які можуть сприяти гендерній дискримінації або нерівності, та розроблення рекомендацій щодо усунення їх
Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації зобов'язань Уряду України, взятих в рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності» від 16.12.2020 р. № 1578-р [18]	Україна як учасниця «Партнерства Біарріц» взяла на себе зобов'язання в п'яти сферах, зокрема щодо розвитку інклюзивного та гендерно чутливого публічного простору, дружнього до сімей з дітьми та маломобільних груп населення (люди з особливими потребами повинні мати рівний доступ до інфраструктури)
Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки» від 12.08.2022 р. № 752-р [19]	Зумовлено необхідністю забезпечення реалізації єдиної державної політики, спрямованої на досягнення рівних прав та рівних можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства, вдосконалення механізмів її реалізації (зокрема щодо розроблення інструментарію, який надає змогу виявляти потреби та бар'єри для різних груп жінок і чоловіків під час користування інфраструктурою)

Джерело: складено авторами.

По-четверте, потрібно забезпечити навчання посадових осіб і керівників підприємств щодо питань гендерної політики, щоб сформувати в них розуміння важливості врахування гендерних аспектів в їхній роботі.

Крім того, варто створити міжвідомчі робочі групи з питань гендерної рівності в критичній інфраструктурі, які сприятимуть координації дій між різними галузями. Це уможливить уникнення дублювання зусиль і забезпечення комплексного підходу до розв'язання проблеми. Запровадження цих заходів сприятиме інтеграції гендерного підходу у сферу інфраструктурної безпеки, що дасть змогу організувати більш справедливий й ефективну систему управління та підвищити стійкість критичної інфраструктури в умовах сучасних викликів.

Висновки. Дослідження чинної нормативно-правової бази показало, що українське законодавство містить низку прогресивних положень щодо забезпечення гендерної рівності. Проте в контексті інфраструктурної безпеки ці положення недостатньо деталізовані, що ускладнює практичну реалізацію їх. Особливо це стосується законів, які регулюють функціонування критичної інфраструктури, де відсутні чіткі механізми забезпечення рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок у професійній діяльності.

Виявлення прогалин у законодавстві дало змогу встановити, що значна частина важливих аспектів інтеграції гендерної політики залишається на розсуд місцевих органів влади або окремих відомств. Це створює нерівність у підходах до реалізації гендерної рівності, а також призводить до відсутності системного підходу до цього питання на національному рівні. Крім того, у багатьох нормативно-правових актах відсутні чіткі положення, які сприяли б поєднанню професійних і сімейних обов'язків для працівників обох статей.

Розроблення рекомендацій для вдосконалення нормативно-правової бази передбачає інтеграцію міжнародних стандартів і найкращих практик. Серед основних рекомендацій: внесення змін до законодавства про критичну інфраструктуру для закріплення механізмів забезпечення гендерної рівності в цій сфері; розроблення державної програми з інтеграції гендерного підходу в систему інфраструктурної безпеки; запровадження обов'язкових гендерних експертиз для нормативно-правових актів, що регулюють функціонування критичної інфраструктури; посилення контролю за виконанням орієнтованих на гендер положень у національному законодавстві через чіткі механізми моніторингу та звітності.

Отримані результати підтверджують необхідність системного підходу до інтеграції гендерної політики у сферу інфраструктурної безпеки України. Запропоновані рекомендації сприятимуть формуванню більш інклюзивного та ефективного законодавчого середовища, що відповідатиме міжнародним стандартам і забезпечить рівні можливості для всіх громадян.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на детальне вивчення практичних аспектів упровадження гендерно орієнтованих підходів у сфері інфраструктурної безпеки, включно з аналізом ефективності запроваджених змін у законодавстві. Також перспективним є дослідження міжнародного досвіду з метою адаптації найкращих практик до українського контексту.

Список використаних джерел

1. Calabrese G., Bianco R., Anjomrouz E. Gender diversity in the workplaces: Regulatory framework, public policies, and a possible future scenario. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*. 2023. Vol. 7(3). Pp. 27-41. DOI: <https://doi.org/10.22495/cgobrv7i3p3>
2. Sharma B., Gurung A., Pradhan P., Darjee D., Kotla N. K. Navigating the Regulatory Landscape: Key Trends Shaping Today's Regulatory Affairs Environment. *International Journal of Drug Regulatory Affairs*. 2023. Vol. 11(4). Pp. 87-92. DOI: <https://doi.org/10.22270/ijdra.v11i4.639>
3. Пархоменко-Куцевіл О. Нормативно-правове забезпечення формування державної гендерної політики в Україні. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. № 3(9). С. 102-119. DOI: [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3\(9\)-102-119](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3(9)-102-119)
4. Цицюра В. І., Медвідь Л. П., Риндич Д. С. Правове регулювання гендерної рівності в Україні. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право: наук. пр.* 2023. № 4(69). С. 55-62. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.69.18315>

5. Козловська С. Г., Шестак В. О. Гендерне рівноправ'я у трудових відносинах як складник переходу українського суспільства до постіндустріального. *Реалізація гендерної політики в умовах суспільних трансформацій*: збірник тез доповідей учасників наук. практ. конф., Черкаси, 27 квітня 2023 р. Черкаси: Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, 2023. С. 137-140. URL: <http://surl.li/xomsfh>
6. Грень Л. М. Сучасний стан забезпечення гендерної рівності в Україні: нормативно-правовий аспект. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства: зб. наук. пр. 2021. № 1. С. 35-47. DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2021.1.06>
7. Біла-Тюріна Ю. З. Особливості адміністративно-правового забезпечення гендерної політики в Україні в контексті євроінтеграційних пріоритетів. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2022. Спецвипуск. С. 5-9. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-спец.1>
8. Перевалова Л. В., Гаряєва Г. М. Правові засади регулювання державної гендерної політики в Україні. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 1(16). С. 136-143. DOI: [https://doi.org/10.37772/2309-9275-2021-1\(16\)-19](https://doi.org/10.37772/2309-9275-2021-1(16)-19)
9. Андрусак І. П. Правові механізми забезпечення гендерної рівності в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2014. № 807. С. 197-201. URL: <https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/26825>
10. *Global Gender Gap Report 2023*. World Economic Forum, 2023. 382 p. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2023.pdf
11. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
12. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>
13. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
14. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
15. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. *Офіс Президента України*: сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>
16. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 р. № 1544-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text>
17. Питання проведення гендерно-правової експертизи: постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 р. № 997. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF#Text>
18. Про затвердження плану заходів з реалізації зобов'язань Уряду України, взятих в рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. № 1578-р. *LigaZakon*: сайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR201578?an=1>
19. Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 р. № 752-р. *Zakononline*: сайт. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/507849__697591

References

1. Calabrese, G., Bianco, R., & Anjomrouz, E. (2023). Gender diversity in the workplaces: Regulatory framework, public policies, and a possible future scenario. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 7(3), 27-41. DOI: <https://doi.org/10.22495/cgobrv7i3p3>
2. Sharma, B., Gurung, A., Pradhan, P., Darjee, D., & Kotla, N. K. (2023). Navigating the regulatory landscape: Key trends shaping today's regulatory affairs environment. *International Journal of Drug Regulatory Affairs*, 11(4), 87-92. DOI: <https://doi.org/10.22270/ijdra.v11i4.639>
3. Parkhomenko-Kutsevil, O. (2021). Normatyvno-pravove zabezpechennya formuvannya derzhavnoyi hendernoyi polityky v Ukraini [Regulatory and legal mechanisms for the formation of state gender policy in Ukraine]. *Naukovyy Visnyk: Derzhavne Upravlinnya – Scientific Herald: Public Administration*, 3(9), 102-119. DOI: [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3\(9\)-102-119](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3(9)-102-119) [in Ukrainian].
4. Tsytsyura, V. I., Medvid, L. P., & Ryndych, D. S. (2023). Pravove rehulyuvannya hendernoyi ravnosti v Ukraini [Legal regulation of gender equality in Ukraine]. *Yurydychnyy Visnyk. Povityryane i kosmichne pravo – Legal Bulletin. Air and Space Law*, 4(69), 55-62. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.69.18315> [in Ukrainian].
5. Kozlovskaya, S. H., & Shestak, V. O. (2023). Henderne ravnoprav'ya u trudovykh vidnosynakh yak skladnyk perekhodu ukrayins'koho suspil'stva do postindustrial'noho [Gender equality in labor relations as a component of Ukraine's transition to a post-industrial society]. In *Realizatsiya hendernoyi polityky v umovakh suspil'nykh transformatsiy [Implementation of gender policy in the context of social transformations]*: Proceedings of abstracts of reports of participants of the scientific-practical conference, Cherkasy, April 27, 2023 (pp. 137-140). Cherkasy: Rauf Ablyazov East European University. Retrieved from <http://surl.li/xomsfh> [in Ukrainian].

6. Hren, L. M. (2021). Suchasnyy stan zabezpechennya hendernoyi rivnosti v Ukraini: normatyvno-pravovyy aspekt [Current state of gender equality assurance in Ukraine: the regulation-and-legal aspect]. In *Visnyk Natsional'noho Tekhnichnoho Universytetu "KhPI". Seriya: Aktual'ni Problemy Rozvytku Ukrayins'koho Suspilstva* [Bulletin of the National Technical University "KhPI". Series: Actual Problems of Ukrainian Society Development]: Vol. (1) (pp. 35-47). DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2021.1.06> [in Ukrainian].
7. Bila-Tyurina, Yu. Z. (2022). Osoblyvosti administratyvno-pravovoho zabezpechennya hendernoyi polityky v Ukraini v konteksti yevrointehratsiynykh pryoritetiv [Features of the administrative and legal provision of gender policy in Ukraine in the context of European integration priorities]. *Publichne Upravlinnya ta Mytne Administruvannya – Public Administration and Customs Administration*, Special Issue, 5-9. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-spec.1> [in Ukrainian].
8. Perevalova, L. V., & Haryayeva, H. M. (2021). Pravovi zasady rehulyuvannya derzhavnoyi hendernoyi polityky v Ukraini [Legal principles of regulation of state gender policy in Ukraine]. *Pravo ta innovatsiynе suspil'stvo – Law and Innovative Society*, 1(16), 136-143. DOI: [https://doi.org/10.37772/2309-9275-2021-1\(16\)-19](https://doi.org/10.37772/2309-9275-2021-1(16)-19) [in Ukrainian].
9. Andrusyak, I. P. (2014). Pravovi mekhanizmy zabezpechennya hendernoyi rivnosti v Ukraini [Legal mechanisms for ensuring gender equality in Ukraine]. *Visnyk Natsional'noho Universytetu «Lviv's'ka Politehnika». Yurydychni nauky – Bulletin of the National University «Lviv Polytechnic». Legal Sciences*, 807, 197-201. Retrieved from <https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/26825> [in Ukrainian].
10. *Global Gender Gap Report 2023* (2023). World Economic Forum. Retrieved from https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2023.pdf
11. Pro zabezpechennya rinvnykh prav ta mozhlyvostey zhinok i cholovikiv [On ensuring equal rights and opportunities for women and men] (2005). Law of Ukraine adopted on 2005, Sep 08, 2866-IV. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> [in Ukrainian].
12. Pro protydyiu torhivli lyud'my [On combating human trafficking] (2011). Law of Ukraine adopted on 2011, Sep 20, 3739-VI. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text> [in Ukrainian].
13. Pro zasady zapobihannya ta protydyi dyskryminatsiyi v Ukraini [On principles of prevention and combating discrimination in Ukraine] (2012). Law of Ukraine adopted on 2012, Sep 06, 5207-VI. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text> [in Ukrainian].
14. Pro zapobihannya ta protydyiu domashn'omu nasyt'stvu [On prevention and combating domestic violence] (2021). Law of Ukraine adopted on 2021, Dec 07, 2229-VIII. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> [in Ukrainian].
15. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku [On Sustainable Development Goals of Ukraine until 2030] (2019). Decree of the President of Ukraine, dated 2019, Sep 30, 722/2019. *Office of the President of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> [in Ukrainian].
16. Pro zatverdzhennya Natsional'noho planu diy z vykonannya rezolyutsiyi Rady Bezpeky OON 1325 «Zhinky, myr, bezpeka» na period do 2025 roku [On approval of the National Action Plan for implementing UNSC Resolution 1325 «Women, Peace, Security» until 2025] (2020). Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2020, Oct 28, 1544-r. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
17. Pytannya provedennya henderno-pravovoyi ekspertyzy [Issues of conducting gender-legal expertise] (2018). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2018, Nov 28, 997. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
18. Pro zatverdzhennya planu zakhodiv z realizatsiyi zobov'yazan' Uryadu Ukrainy, vzyatykh v ramkakh mizhnarodnoyi initsyatyvy «Partnerstvo Biarritz» z utverdzhennya hendernoyi rivnosti [On the approval of the action plan for the implementation of the obligations of the Government of Ukraine within the framework of the international initiative «Biarritz Partnership» for gender equality] (2020). Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2020, Dec 16, 1578-r. *LigaZakon*: Website. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/KR201578?an=1> [in Ukrainian].
19. Pro skhvalennya Stratehiyi vprovadzhennya hendernoyi rivnosti u sferi osvity do 2030 roku ta zatverdzhennya operatsiynoho planu zakhodiv na 2022-2024 roky z yiyy realizatsiyi [On the approval of the Strategy for implementing gender equality in education until 2030 and the adoption of the operational action plan for 2022-2024 for its implementation] (2022). Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2022, Aug 12, 752-r. *Zakononline*: Website. Retrieved from https://zakononline.com.ua/documents/show/507849___697591 [in Ukrainian].

Dulina O. V., Popov M. P., Rovynska K. I. Legal and regulatory framework for gender policy in the field of infrastructure security

Ensuring gender equality is one of the key components of sustainable development and democratisation of society. In the context of Ukraine's integration into the European community, the issue of developing and implementing an effective gender policy in various areas, including infrastructure security, is becoming increasingly important. The analysis of the current legislation shows insufficient detail of the mechanisms for implementing gender policy, especially

in the field of critical infrastructure, which creates obstacles to achieving equal opportunities for women and men in professional activities. The purpose of the study is to identify gaps in Ukraine's legal framework for integrating gender policy into infrastructure security and to develop recommendations for their elimination based on international standards and best practices. The study was conducted using the methods of analysis and synthesis of legal acts, comparison of national legislation with international standards, and critical analysis of the practice of implementing gender policy in Ukraine. The article identifies the strengths and weaknesses of the current legal acts regulating gender equality and infrastructure security. Gaps in the legislation are identified, in particular, the lack of clear mechanisms for ensuring equal opportunities in professional activities and insufficient coordination between central and local authorities. Recommendations for improving the regulatory framework aimed at integrating a gender approach into infrastructure security are proposed. The results of the study emphasize the need to increase attention to gender equality in the field of infrastructure security through the development of specialized provisions in laws and the introduction of effective mechanisms for implementing gender policy. This will contribute not only to social justice, but also to improving the efficiency of critical infrastructure. Prospects for further research include detailing practical mechanisms for integrating a gender approach into the legal framework and analyzing their impact on the functioning of infrastructure security.

Keywords: gender policy, infrastructure security, legal regulation of gender aspects of infrastructure security.

Дуліна Оксана Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики Інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (e-mail: oksana_dulina@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1009-558X>).

Dulina Oksana Vasylivna – Ph.D. (Law), Associate Professor, Associate Professor of the Department of public administration and regionalism of the Institute of Public Service and Administration of the Odesa Polytechnic National University.

Попов Микола Петрович – кандидат наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та регіоналістики Інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (e-mail: popovmykola67@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0204-1810>).

Popov Mykola Petrovych – Ph.D. (Pub.Adm.), Professor, Professor of the Department of public administration and regionalism of the Institute of Public Service and Administration of the Odesa Polytechnic National University.

Ровинська Катерина Ігорівна – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри державознавства, права та європейської інтеграції Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (e-mail: rovynska.k.i@op.edu.ua, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1334-3112>).

Rovynska Kateryna Ihorivna – Ph.D. (Pub.Adm.), Associate Professor, Associate Professor of the Department of State Studies, Law and European Integration, Institute of Public Service and Administration, Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-1334-3112>.

Надійшло 03.01.2025 р.